

Deiseb: P-05-897 Rhwystrwch Ddatblygwyr rhag gosod rhwydi yn y gwrychoedd a'r coed

Y Pwyllgor Deisebau | 17 Medi 2019
Petitions Committee | 17 September 2019

Papur briffio gan y Gwasanaeth Ymchwil:

Rhif y ddeiseb: P-05-897

Teitl y ddeiseb: Rhwystrwch Ddatblygwyr rhag gosod rhwydi yn y gwrychoedd a'r coed

Testun y ddeiseb:

Gwnewch hi'n drosedd i osod rhwydi yn y gwrychoedd a'r coed i atal adar rhag nythu.

Mae datblygwyr, ac eraill sydd â diddordeb, yn osgoi cyfreithiau sy'n diogelu adar drwy osod rhwydi yn y gwrychoedd a'r coed i atal adar rhag nythu.

Mae hyn yn dadwreiddio gwrychoedd a choed sydd o gymorth i fioamrywiaeth ac sy'n darparu'r unig safleoedd nythu sydd ar ôl i adar y mae eu niferoedd yn dirywio'n gyflym.

Mae gosod rhwydi yn y gwrychoedd a'r coed yn bygwth rhywogaethau o adar sydd ar drai, yn creu perygl o gaethiwo bywyd gwylt, ac yn creu llawer iawn o wastraff plastig.

Mae'r arfer hefyd yn torri deddfwriaeth Cenedlaethau'r Dyfodol a basiwyd gan y Senedd eisoes.

Cefndir

Nid yw'r arfer o osod rhwydi mewn coed a gwrychoedd, er mwyn atal adar rhag nythu mewn llystyfiant sydd angen ei dynnu o safleoedd datblygu yn ystod y tymor bridio, yn anghyfreithlon yn y DU.

Ar 13 Awst 2019, ysgrifennodd y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol, Julie James (y Gweinidog) at y Cadeirydd ynglŷn â'r ddeiseb hon. Trafododd y Gweinidog i ba raddau y defnyddir yr arfer hwn yng Nghymru:

Whilst we are aware of instances in Wales where netting has been used, we do not have hard evidence on the extent of the practice. Officials have initiated data gathering on the number of instances of netting with colleagues in Natural Resources Wales and the response rate from local authorities is very low, suggesting that the practice is not widespread.

Cadarnhaodd y Gweinidog hefyd:

Existing legislative controls concerning the practice of netting are driven by animal welfare considerations and the use of netting itself falls outside of the definition of 'development' for planning purposes. If a developer is aware that wildlife is being caught in netting and has not done anything about it the Police Wildlife Crime Officer should be informed.

Bu Senedd y DU yn trafod deiseb debyg yn ddiweddar: "[make 'netting' hedgerows to prevent birds from nesting a criminal offence](#)".

Deddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981

Mae adar gwyllt wedi'u diogelu o dan [Ddeddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981](#) (fel y'i diwygiwyd). Mae'r Ddeddf hon yn ei gwneud hi'n anghyfreithlon i ddifrodi neu ddinistrio nyth ag adar yn fwriadol – hyd yn oed os rhoddwyd caniatâd cynllunio ar gyfer datblygu a fyddai'n golygu cael gwared ar wrych. Y prif dymor nythu a bridio i adar yn y DU fel arfer yw rhwng 1 Mawrth a 31 Awst.

O dan adran 16 o [Ddeddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981](#), gall awdurdodau priodol (fel Cyfoeth Naturiol Cymru) roi trwyddedau i ganiatáu gweithredoedd a fyddai fel arall yn mynd yn groes i ddarpariaethau Deddf 1981 yn ymwneud â diogelu adar gwyllt, os y gwneir at ddibenion penodol.

Mae'r dibenion penodol lle y gellir rhoi trwyddedau ar eu cyfer o dan adran 16 yn cynnwys:

- cadwraeth iechyd y cyhoedd a diogelwch awyr;
- atal plâu a chlefydau niweidiol rhag cael eu lledaenu; ac
- atal difrod difrifol i dda byw, bwydydd ar gyfer da byw, cnydau, llyisiau, ffrwythau, tyfu coed neu bysgodfeydd.

Ni ddylai'r awdurdod priodol (Cyfoeth Naturiol Cymru yng Nghymru) roi trwydded at unrhyw bwrpas penodol oni bai ei fod yn fodlon nad oes datrysiad boddhaol arall.

Deddf Lles Anifeiliaid 2006

Gall [Deddf Lles Anifeiliaid 2006](#) fod yn berthnasol hefyd mewn achosion o ddal anifeiliaid. O dan y Ddeddf hon, mae person yn cyflawni trosedd os—

- (a) yw gweithred neu fethiant ar ei ran yn gwneud i anifail ddioddef,

- (b) pe bai yn gwybod neu y dylai fod wedi gwybod yn rhesymol y byddai'r weithred neu'r methiant i weithredu wedi arwain at effaith o'r fath neu'n debygol o wneud hynny,
- (c) yw'r anifail yn anifail gwarchoddedig, a
- (d) yw'r dioddefaint yn ddiangen.

Mae anifail yn "anifail gwarchoddedig" at ddibenion y Ddeddf hon os—

- (a) yw'n anifail o fath sydd wedi'i ddomestigeiddio yn gyffredin yn Ynysoedd Prydain,
- (b) ei fod o dan reolaeth dyn p'un ai ar sail barhaol neu dros dro, neu
- (c) nad yw'n byw mewn cyflwr gwyllt.

Polisi Cynllunio Cymru

Mae [Polisi Cynllunio Cymru \(Argraffiad 10\)](#) yn nodi polisi cynllunio cenedlaethol Llywodraeth Cymru. Mae paragraff 6.4.21 yn canolbwyntio ar gynnal a gwella bioamrywiaeth ac yn nodi 'dull fesul cam' y dylai Awdurdodau Cynllunio Lleol (ACLI) ei ddilyn wrth ystyried cynigion datblygu. Mae llythyr y Gweinidog at y Cadeirydd yn tynnu sylw at hyn gan nodi:

The stepwise policy set out in PPW (para 6.4.21) discourages the removal of trees and hedgerows in the first instance, it states, "the first priority for planning authorities is to avoid damage to biodiversity and ecosystem functioning".

Gallai'r Pwyllgor nodi, fodd bynnag, nad yw paragraff 6.4.21 yn cyfeirio'n benodol at goed, gwrychoedd na rhwydi.

Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Mae Adran 6 o [Ddeddf yr Amgylchedd \(Cymru\)](#) yn cynnwys dyletswydd bioamrywiaeth a chydnerthedd ecosystemau. O dan y ddyletswydd hon, rhaid i awdurdod cyhoeddus geisio cynnal a gwella bioamrywiaeth wrth arfer swyddogaethau mewn perthynas â Chymru, ac wrth wneud hynny hyrwyddo cydnerthedd ecosystemau, i'r graddau y bo hynny'n gyson ag arfer y swyddogaethau hynny'n briodol.

Mae [Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol](#) yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus gynnal datblygu cynaliadwy. Caiff datblygu cynaliadwy ei ddiffinio yn y Ddeddf fel:

... y broses o wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol Cymru drwy weithredu, yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy (gweler adran 5), gan anelu at gyrraedd y nodau llesiant....

Caiff nod llesiant "Cymru gydnerth" ei ddisgrifio yn y Ddeddf fel:

Cenedl sy'n cynnal ac yn gwella amgylchedd naturiol bioamrywiol gydag ecosystemau iach gweithredol sy'n cynnal cydnerthedd cymdeithasol, economaidd ac ecolegol ynghyd â'r gallu i addasu i newid (er enghraifft newid hinsawdd).

Gwrychoedd a bioamrywiaeth

Mae'r ddeiseb yn awgrymu risg i fioamrywiaeth yn sgil rhwydo a dadwreiddio gwrychoedd, yn enwedig i adar; mae hefyd yn cyfeirio at ostyngiadau ym mhoblogaethau adar.

Mae [strategaeth Coetiroedd i Gymru](#) Llywodraeth Cymru yn cynnwys uchelgeisiau ar gyfer rheoli a chreu gwrychoedd yng Nghymru. Meddai:

Mae coed sydd mewn gwrychoedd yn aml yn cael eu hanwybyddu a'u rheoli'n wael ac mae risg y byddant yn cael eu difrodi gan dda byw. Ac eto, maent yn nodweddion amlwg yn y dirwedd ac yn darparu safleoedd bridio, bwyd a chysgod i lawer o rywogaethau.

Cafodd [Adroddiad ar Gyflwr Adar yng Nghymru \(2018\)](#) ei lunio ar y cyd gan y [Gymdeithas Frenhinol er Gwarchod Adar \(RSPB\)](#), [Ymddiriedolaeth Adareg Prydain \(BTO\)](#), [Cyfoeth Naturiol Cymru a Chymdeithas Adareg Cymru \(WOS\)](#). Nododd yr adroddiad:

Long-term monitoring shows that the numbers and distributions of almost a third of Welsh birds are declining significantly.

Gellir gofyn am ganiatâd o dan [Reoliadau Gwrychoedd 1997](#) os oes angen torri gwrych i lawr er mwyn cael gwared ar wrych.

Rhwydi a phlastig

Mae'r ddeiseb hefyd yn cyfeirio at wastraff plastig a gynhyrchir yn sgil rhwydo. Mae'r defnydd o blastig mewn arferion rhwydo wedi cael sylw yn y [cyfryngau](#) yn ogystal ag [adroddiadau o anifeiliaid yn cael eu dal](#) mewn rhwydi.

Ar 16 Gorffennaf 2019, cyhoeddodd y Dirprwy Weinidog Tai a Llywodraeth Leol, Hannah Blythyn [ddatganiad ysgrifenedig](#) ar wastraff plastig. Roedd y datganiad hwn yn ailadrodd uchelgais i Gymru ddod yn genedl ddiwastraff erbyn 2050.

Camau gan Lywodraeth Cymru

Ar 6 Mehefin 2019, cyhoeddodd y Gweinidog [lythyr canllaw](#) i Awdurdodau Cynllunio Lleol ac eraill, ar rwydo coed a gwrychoedd yn ystod gwaith adeiladu. Yn y llythyr dywed y Gweinidog nad yw hi'n cefnogi'r defnydd o rwydo fel arfer rheolaidd. Aiff yn ei blaen i ddweud:

Dim ond fel yr opsiwn olaf y dylid defnyddio rhwydi, ar ôl ystyried yr holl opsiynau eraill a dim ond mewn amgylchiadau eithriadol. Pan fyddant yn cael eu defnyddio, ni ddylent gael eu defnyddio ond ar ôl i ganiatâd cynllunio gael ei roi.

Mae'r llythyr hefyd yn cyfeirio at y dull fesul cam a nodwyd ym Mholisi Cynllunio Cymru:

Drwy drafodaethau cynnar dylai datblygwyr osgoi'r amgylchiadau hynny sy'n gwneud defnyddio rhwydi'n ofynnol. Mae Polisi Cynllunio Cymru 10 yn amlinellu dull cam wrth gam ar gyfer cynnal a gwella bioamrywiaeth drwy sicrhau bod effeithiau amgylcheddol andwyol yn cael eu hosgoi yn y lle cyntaf (h.y. dylid cadw coed a pherthi sydd eisoes yn bodoli yn nyluniad y prosiect), ac wedyn eu lleihau neu eu lliniaru – dylai camau cydadfer fod yr opsiwn olaf.

Mae'r llythyr yn cyfeirio at [ganllawiau pellach](#) a luniwyd gan y [Sefydliad Siartredig Ecoleg a Rheolaeth Amgylcheddol \(CIEEM\)](#) a'r [RSPB](#).

Yn ei llythyr at y Cadeirydd, mae'r Gweinidog yn diystyru deddfwriaeth newydd yn y maes hwn:

The introduction of a new legislative framework at this time to control the practice is not recommended but will be kept under review. The supporting mechanisms required to implement the legislation would be excessive and resource intensive and indeed there will be limited circumstances where the use of netting will be necessary (for example, control of Gull nuisance in certain locations or there could be instances where it is genuinely needed to prevent birds from nesting during development, so they do not come to harm). Through policy and engagement with the industry and stakeholders, I am confident that we can avoid the use of netting.

Camau gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru

Mae nifer o Aelodau'r Cynulliad wedi codi rhwydi coed a gwrychoedd yn y Cyfarfod Llawn. Mewn ymateb i [bryderon](#) a nodwyd ar 30 Ebrill 2019, dywedodd y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd, Rebecca Evans:

... Rydym wedi cael rhai adroddiadau am rwydo. Nid ydym yn ymwybodol eto pa mor gyffredin ydyw, ond yn amlwg mae unrhyw ddigwyddiad yn peri pryder gwirioneddol inni. Cyfeiriodd Joyce Watson at y ddeiseb, sydd newydd agor yng Nghynulliad Cenedlaethol Cymru. Mae yna un hefyd yn y Senedd gyda 330,000 o lofnodion arni. Felly, credaf fod hyn yn bryder gwirioneddol i aelodau'r cyhoedd. Efallai fod adegau pan fyddai rhwydo coed yn gyfreithlon, ond dim ond pan fydd gwir angen hynny i ddiogelu adar a'u hatal rhag nythu yn ystod datblygiadau fel nad ydynt yn dod i niwed y byddai hynny'n digwydd, a byddai'r math hwnnw o amgylchiad yn eithriadol o brin yn wir. Felly, ar y cyfan, rwy'n credu bod ein polisi yn sicr yn symud i ffwrdd o liniaru niwed a difrod i integreiddio bioamrywiaeth a gwydnwch ecosystemau tuag at y camau cynharaf un o reolaeth ddatblygu briodol.

Gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y wybodaeth yn y papur briffio hwn yn gywir adeg ei gyhoeddi. Dylai darllenwyr fod yn ymwybodol nad yw'r papurau briffio hyn yn cael eu diweddarau o reidrwydd na'u diwygio fel arall i adlewyrchu newidiadau dilynol.